

LA BELUGA

Bulletin du Club Occitan de Noisy Le Grand - Marne La Vallée

Association n°W932003580 régie par la loi de 1901 - Siret n°79037061300016
30, Rue du Clos - 93 160 Noisy-Le-Grand - Tel : **06 75 80 56 17** cluboc.noisy@gmail.com

Directeur de la publication et rédaction : Patrice ROQUES

Mise en page : Evelyne Lagriffoul

Davalada de 2023

Bulletin N° 118

Editorial

Maldespièch l'actualitat tragica qu'ensagnosís l'Orient Mejan, lo President Macron li tenià al còr d'inaugurar, lo 29 d'octobre, la Ciutat Internacionala de la Lengua Francesa a Villers-Cotterêts, empresa de prestigi d'un còst grandaràs.

Lo President causiguèt de seguir las pesadas de Francés Primièr, que sa volontat explicita èra de contrarotlar totalament l'anar administratiu del reiaume. Dona aital a un edicte reial una valor mai que simbolica, quitament legislativa, alara que la Revolucion Francesa aboliguèt d'un biais solemne totas las leis del Regim Ancian.

Las autras "lengas de França" son mesas a l'estralh dins l'afar.

Una pròva mai que lo desrabatge de tota diversitat culturala demòra un dels fondaments ideologics de l'Estat francès a totes sos escalons, del Conselh Constitucional als servicis administratius locals, en passar pels prefèctes.

Es justament en partir del nivèl local que podèm dobrir mai eficaçament aqueste verrohlh que nos embarra dempuèi gaireben cinc sègles.

Per astre lo trabalh caput de las / dels militant.a.s occitanistas e de lors associacions comença de far bolegar conses, elegits e responsables administratius locals cap a una dobèrtura de l'espaci public a nòstra lenga e a nòstra cultura, en mai del francès, lenga comuna mas non unica de la Republica.

Poirem aital, per nòstra determinacion, far viure enfin l'article 75 - 1 de la Constitucion, sens esperar de badas un impuls de las *Nautas Esfèras* de l'Estat, que vendrà pas.

Capitarem a fòrça de volontat, e l'*Edicte de Villers - Cotterêts* tornarà èsser sonque un monument istoric simbòl d'un passat complit. Ardit !

Patrici Roques (*dialècte occitan lengadocian*)

Vocabulari : maldespièch = malgré - ensagnosir = ensanglanter - tènèr a còr de = avoir à cœur de grandaràs = énorme

Vocabulari : causiguèt = préterit de *causir* = choisir
seguir = segre = suivre - las pesadas = les brisèes
l'anar = le fonctionnement - aital = atal = ainsi
reial = royal - una lei = une loi - èstre mes a l'estralh = passer à la trappe - lo desrabatge = (ici) l'éradication
un escalon = un échelon - podèm = nous pouvons
un verrohlh = un verrou - embarrar = enfermer, emprisonner
gaireben = presque - per astre = heureusement - caput = tête
bolegar = bouger - un conse = un maire - un elegit = un élu
cap a = vers - en mai = en plus - poirem = fut. de *poder* = pouvoir - viure = vivre - de badas = en vain - una esfèra = une sphère - capitar = réussir - sonque = seulement - complit = révolu - ardit = courage ! allons !

AGENDÀ del Club occitan

Amassadas **1 dijòus de 2 per mes de 19 oras a 22 oras.**

sala George Sand, alèia George Sand,
93160 NOISY-LE-GRAND

a 200 mètres de l'estacion RER "Noisy-Champs"
RER linha A 4 direccion Marne-la-Vallée

(**cap d'activitat** a la MPT del Champy

pendent las vacanças escolaras de l'Iscla-de-França)

Vocabulari : l'amassada = l'assemblée - dijòus = jeudi
un mes = un mois - cap de = pas de

Somari : p.1 : Editorial - p.2-3 : de Gui Matieu :
Degalhs de la poliomièli ? ; La torre Eiffel sus lo bufet ; Vesinatge tardier
p.3-4 : de Liliana Zand : *Dire Al Temps Passat*
p.4-5 : Concors de novèlas del Lector del Val
Concors dels Jòcs florals de Cèus 2024
p.6 : Concors de poèsia Al fial de la trama sus *La Patz*
p.7 : Antologia permanenta : Renat Nelli, *Guèrra*
p.8 : d'Emile Philip, *Conte de Nadal*
p.9 : Del costat de las associacions amigas
Felibrejada a Cèus (92) en junh 2024
L'Aper'òc, cors dins la Talvera parisenca
Adesion al Club Òc - Ajudatz las librariás occitanas
p. 10 : Publicitats

de Gui Matieu : (occitan provençal)

Degalhs de la poliomièliti ?

París, au mes d'avost, sembla quasiment vuege. Lei Parisencs que lo pòdon son en vacanças.

Rèstan quasiment qu'aquelei per cu lei camins fan tirar e que dèvon se ganhar lo crostet.

Es lo cas d'aquèl òme que fai de vai e vèn dins lei ramas dau metrò, linha 9.

Lei cambas tòrças, lei pès de travèrs, a besonh d'una cròça per marchar.

Es una siloeta giblada que s'avança en repepant : « J'ai pas mangé, s'il vous plaît, bonjour ». Sa frasa varia jamai, dèu saupre qu'aquò es de francés.

Coma es arriuat aquí ? Mistèri ! D'ontè vèn ? Mistèri !

Sa cròça d'un braç, un veire de carton dins la man de l'autre, vai e vèn, febre contunha.

Avança de guingò e repepia son « Bonjour, j'ai pas mangé, s'il vous plaît ».

Tot lo sanclame dau jorn ! Fai sa joncha !

Sensa relambi, repepia sa preguièra : « S'il vous plaît, bonjour, j'ai pas mangé ! »

Podètz l'entendre coma volètz.

Es pas segur de manjar !

Vocabulari : avost = agost = août
vuege = vide
un degalh = un dégât
cu = qui
far tirar = (ici) avoir des parcours difficiles

tòrç = tordu
una cròça = une béquille
giblar = plier - repepiar = repapier =
rabâcher
saupre = saber = savoir
la febre = la fièvre

de guinguò = de guingois
lo sanclame del jorn = à longueur de journée
far la joncha = faire son boulot
sensa relambi = sans cesse
una preguièra = une prière
segur = sûr

La torre Eiffel sus lo bufet

Aquelei dos vielhs èran jamai anats a París, e l'i anirián de segur pas.

De qué volètz qu'anèsson faire tant luenh. E per qué faire ? Se perdre ?
Dins una vila tant granda que l'i coneisson degun !

Paris, per elei, èra la torre Eiffel, e l'avián a l'ostau, sus lo bufet,
dins una pichòta bola de veire !

Quand reviraviatz aquesta bola, fasiá nevar sus lo pichòt monument.

Mai lo vielh, qu'èra estat cinc ans presonier en Alemanha, la revirava
jamai !

Aviá pron vist la nèu, ailà, aquesteis annadas de guèrra !

Ne gardava un marrit sovenir.

Fasiá pas nevar sus sa torre Eiffel !

anar = aller

reviraviatz = impft. ind. de *revirar* =
renverser
nevar = neiger

pron = pro = assez
la nèu = la neige
ailà = là – bas
marrit = mauvais

Vesinatge tardier

Se veniá just de passar l'an 2000. Lo paire Felip manjava dins sei quatre
vints, vielh curat finissiá sa vida dins un covent. D'una familha
nombrosa d'Aveiron, quasiment totei sei fraires èran coma èu venguts
curats. Aquò aviá fach lo bonur de sa maire que lo voliá ansin. Aviá
plus ges de parròquia a sa carga. Empacha pas que se voliá encara au
servici deis autres, lei malauts e tot'aquelei que podián patir de solesa o
abandon.

Aviá jamai rotlat sus l'aur mai aviá encara sa vielha 2CV Citroën ; e
quand sabiá que quauqu'un podriá aguer besonh de quauque reconfort,
l'anava veire.

Vocabulari : manjar = (ici) aller dans
ansin = atal = ainsi
una parròquia = une paroisse
podián = impft.ind de *poder* = pouvoir
patir = souffrir
la solesa = la solitude
aguer = aver = avoir

Quand sachèt qu'un vielh païsan, que restava pas luenh, èra clavelat sus son liech per la fin de sei jorns, i anèt. Fuguèt recegut. Agradèt. Se pòu pasmens pas dire qu'aquèu païsan aguèsse una gròssa passion per la religion. Sariá puslèu lo contrari ! Èra estat batejat, s'èra maridat de la glèisa, mai dempuèi l'avián quasiment jamai vist a-n una messa ! Èra pas practicant, es lo mens que se pòsque dire ! Cresiá pas en Dieu. Aquò l'aviá dich davant la caissa de mòrt de son solet chat qu'anava reprendre la bastida. Aquèu jovent aviá pas vint ans, èra tota son esperança ! E aquí una devòta i diguèt de pregar lo bon Dieu per son enfant ! Dieu ! Lo bon Dieu ! « Non, diguèt lo paure paire, non ! Dieu, ieu i crese pas ; e s'èra bon fariá pas de causas parièras ! »

sachet = il sut
 clavelar = clouer
 fuguèt = foguèt = il fut
 agradar = plaire
 se pòu = se pòt = il se peut
 puslèu = plutò
 batejar = baptiser
 la caissa de mòrt = l'ataïc = le cercueil
 un chat = un enfant
 pregar = prier
 parièr = (ici) pareil

Anèt pasmens a la messa d'enterrament, per pas faire mai de pena a sa paura frema.

Es ansin que quand lo paire Felip faguèt sa promièra visita, i aviá mai de seissanta ans que lo vielh pica motas aviá ges fach sei Pascas e nimai la Comunion.

De qué se diguèron ? I aviá degun d'autre per nos lo dire mai lo brave curat venguèt puèi regularament i rendre visita.

anèt = il alla
 pasmens = cependant
 una frema = una femna = une femme
 un pica motas = un paysan
 ges = pas du tout
 degun = personne

Quand nòstre malaut deguèt anar a l'espitau, lo paire Felip contunhèt de l'anar veire.

Preniá sa pichòta 2CV e fasiá l'anar venir de 20km entre lo covent e l'espitau.

Es au retorn d'una d'aquelei visitas que lo paure curat aguèt un accident de la rota que i fuguèt fatau.

Gaire de temps après, lo païsan moriguèt.

E vesetz me coma l'azard fai lei causas : son vesins de tomba !

Se Dieu es pas una quimèra, dèvon contunhar de se parlar !

un malaut = un malade
 aguèt = eut
 moriguèt = mourut
 una quimèra = une chimère
 un vesin = un voisin

de Liliana Zand, Dire Al Temps Passat

Alatejant, virolejant, cabussant d'un còp per depausar un present tan delicat al fogal d'aquelas gents embalausidas.

Qual èras, tu que passères, al temps passat, i a tan longtemps que me'n soveni pas gaire ? Me contavan los aujòls, se la lor memòria mentissiá pas, qu'èras tan doç coma lo ventolet per me portar amb bonaür fins a ma destinada, tan majestuós coma l'agla que plana plan planet per te'n anar puèi caçar las sasons.

Coma la fada mairina, me balhères la gràcia per embelinar, de cotria amb la frivolitat per adomergir l'univèrs aparegut alentorn, l'inchalhença per sublimar lo gaug de viure.

E encara un fum de noveltats leugièras que s'enuaçariá coma una volada de perdigals per amanhagar lo mond amb aquestas farivòlas, e la vertut d'assuausar los copacaps.

Çaquelà, quant de tirtas comolas de las meunas riquesas al dedins de mon arca preciosa que me ne'n vogères inexorablament lo contengut defòra de mon èsser. Totaquò s'escampèt cabifolejant tals de pams de nas.

Vocabulari : alatejar = voleter
 virolejar = tourner - cabussar = plonger
 lo fogal = le foyer - embalausir = éblouir

un aujòl = un aïeul
 un ventolet = une brise
 una agla = un aigle
 plan planet = tout doucement

una fada = une fée - embelinar = charmer,
 enjòler - de cotria = ensemble
 adomergir = apprivoiser
 l'inchalhença = la nonchalance
 enauçar = élever
 un perdigal = un perdreau
 amanhagar = caresser, amadouer
 assuausar = apaiser, adoucir
 un copacap = un casse - tête
 una tirta = un tiroir - vojar = vider
 cabifolejar = folâtrer
 un pam de nas = un pied de nez

Se te deviái contar lo tot, ne'n finiriái pas de t'eissordar.

La pluèja me banhèt plan sovent la cara per me despertar del maldormir.

La nèu m'agrepiguèt lo còs quand me voliái afanar per avançar un pauc mai sul camin de la volontat.

Las marcescadas me faguèron venir caluga amb las ramadas desconsolantas e las solelhadas fôrça flacosas dins los moments d'incertitud.

L'astre solar, de còps i a, se decidissiá de me secar la cabeladura per ne'n far espelir las flors mai extraordinàrias de las pensadas.

Lo mistral, me refusèt menar, amb furor, sus las tèrras ont dison que la vida es facha pas que d'una fèsta eternala.

Uèi, lassa e freula, espïi per la fenèstra, saunejaira, en t'espèrar de badas per me tornar far faire lo viatge a revèrs, lo del temps passat.

Escoti mon còr parlar e m'avisar de tot çò qu'a pogut cambiar pel temps passat.

Al dedins de la granja, quantes de sovenirs recaptats ! Quantes de desirs que foguèron pas jamai estats enausits ! Quantes de bonaürs pichons que se vòlon pas mostrar.

Gaiti al prigond del trast per i retrobar d'imatges ancians esconduts dins los recantons mai escurs.

Soi la dòna d'un còp èra, la filha de la Pachà Mamà, la rèire-rèire-felena d'Eva e d'Adam. Soi la femna despoderada qu'assaja de retèner lo corrent de l'aiga de jovença que s'enfugís cap a son astrada.

Alatejant, virolejant, cabussant d'un còp per anar sostraire del fogal lo tresaur inestimable d'aquelas gents endolentidas.

Concours de novèlas del Lector del Val

**"Lo bordièr se palfiquèt. Las vacas l'agachavan fixament.
Dins la nuèit un can jaupèt"**

Cal escriure un tèxt cort que comença per las frasas çai - sus, de mandar

abans lo 8 de febrìer de 2024 a : Lector du Val - Concours

de Nouvelles - 27 route de Saint - Léon 31450 Noueilles

Entresenhas : www.lecteurduval.org - info@lecteurduval.org

<https://concours-nouvelles.lecteurduval.org/310-concours-nouvelles.html>

Jòcs Florals de Cèus de 2024

Los Jòcs Florals de Cèus engimbrats pel Felibritge se faràn a Cèus (Nauts-de-Sèina) dins l'encastre de la Felibrejada del dimenge 25 de junh de 2024.

Aicí lo **Règlement** d'aquestes Jòcs literaris.

Data limita de recepcion : diluns 4 de març de 2024.

Remesa dels prèmis : dissabte 18 de mai de 2024.

1. Fisèla a la tradicion represa en 1980 fins de celebrar lo cent-cinquanten aniversari de la naissença de Frederic Mistral, la vila de Cèus, representada per son conse Philippe Laurent, declara dobèrts los

eissordar = assourdir
despertar = éveiller
agrepigar = engourdir
s'afanar = s'empreser de
una marsecada = une giboulée
caluc = fou
la cabeladura = la chevelure

saunejar = rêver
de badas = en vain
recaptar = ranger
enausir = exaucer
lo trast = le grenier
un recanton = un recoin

la Pachà-Mamà = la Terre-Mère (cosmogonie andine)
un felen = un petit - fils
despoderar = déposséder
l'astrada = la destinée
endolentir = endolorir

Vocabulari : lo bordièr = le fermier
palficar / palficar = frapper d'étonnement,
pétrifier
agachar = regarder, épier

Vocabulari : engimbrar = organiser

fisèl = fidèle
lo conse = le maire
dobèrt = ouvert

Jòcs Florals literaris de Lengua d'Òc, a l'ocasion de la **Felibrejada del dimenge 25 de junh de 2024**

2. Una jurada designada pel *Comitat felibrenc de Cèus*, guerdonarà d'òbras ineditas :

- de **poèsia** : òda o epopèia, poèma, cançon
- de **pròsa** : assag, conte o novèla, composicion dramatica brèva que li seràn presentadas e que son meriti justificarà prèmis o mencions.

3. Aquestas òbras seràn somesas a concors entre mandadisses anonimes que lo dich *Comitat* jutjarà sobeiranament a la majoritat de las voses fins d'atribuïr recompensas, tal prèmi non posquent èstre decernit, tal autre posquent se trobar devesit, segon la voluntat del *Comitat*.

4. Totas las varietats de la lenga d'òc (auvernhas, gascon, lengadocian, lemosin, provençal, vivaro - alpenç) e mai la lenga catalana, e totas las grafias seràn admesas al concors, sens cap distincion.

5. Los mandadisses deuràn èstre faches en 3 exemplaris picats a la maquina o sus ordenador per cada obratge, sens signatura o indicacion d'autor nimai.

Fins que posquesson èstre identificats, portaràn soncament en tèsta una devisa que serà repetida sus una letra pegada joncha al mandadís caupent lo nom, pichòt nom, data de naissença, adreça completa e parlar d'origina de l'autor.

Los manescriches non seràn tornats.

6. Aquestes mandadisses, complets e confòrmes, auràn d'èstre pervenguts lo mai tard lo diluns 4 de març de 2024, tèrme de rigor, al *Comitat dels Jòcs Florals de Cèus*, adreça aici en seguida.

7. Los laureats designats reçaupràn son prèmi al temps de la **Santa Estela del Felibritge** que serà engimbrada lo **dissabte 18 de mai de 2024 al Domèni de Cèus**.

8. Tota reclamacion deurà èstre presentada al *Comitat dels Jòcs Florals de Cèus*.

Per derogacion a las règlas fixadas pels paragrafs 1 a 4 del present règlament, fins de congrear una dobèrtura mai granda devèrs de non - felibres interessats per las activitats felibrencas, lo concors conten una seccion de lenga francesa reservada a d'òbras en pròsa sul tèma de las Lengas de França e de l'interés que i a de los aparar, o encara al subjècte de las relacions entre la vila de Cèus e los païses de lenga d'òc.

Per tota entresenha : Comité des Jeux Floraux de Sceaux
Hôtel de Ville - 122 rue Houdan - 92331 Sceaux Cedex
Tel : 01 41 13 32 52

Jean - Pierre Claris de Florian,
reire - nebot de Voltaire,
nascut en 1755 a Sauve (Gard),
mòrt en 1794 a Cèus, lausa
dins son roman pastoral *Estelle* (1788)
la tèrra occitana "benesida pels dieus".

lo jòc = le jeu
la Felibrejada = la Felibrée, fête solennelle
du Félibrige - dimenge = dimanche

guerdonar = récompenser
un assag = ensag = un essai
un prèmi = un prix (récompense)

un mandadís = un envoi - dich = dit
la votz = la voix, pluriel voses
poguent = part. présent de *poder* = pouvoir
segon = selon

e mai = et aussi

cada = chaque - nimai = non plus
fins que = afin que
posquesson = impft. du subj. de *poder*
soncament = seulement
pegar = (ici) cacheter
jonch = junt = joint
caupent = contenant

pervengut = part. passé de *pervenir* =
parvenir
diluns = lundi

reçaupre = recevoir
dissabte = samedi
lo domèni = le domaine

fins de = afin de
congrear = créer
una dobèrtura = une ouverture
devèrs = envers
aparar = protéger

Vocabulari :
reire - nebot = petit - neveu
nascut = né
lausar = louer
benesir = bénir

Concors de poësia prepausat per l'associacion **Al Fial de la Trama**
en union ambe lo *Foto - Club Beaumont Bastides*, la bibliotèca de Belmont / Beaumont de Peiregòrd
e l'associacion *Animacion culturala en Belmontés / Beaumontois*, sul tèma :
La patz

Lo concors es dobèrt tre ara **fins al 8 d'abril de 2024**.

Participacion gratuita, limitada a UN poèma per candidat.a.

3 seccions :

- dròlles de mens de 13 ans
- adolescents de 13 a 18 ans
- adultes.

Los establiments escolars, los centres de léser, las associacions etc...pòdon prepausar una poësia collectiva.

Las / los competidor.a.s

- balhan autorizacion a l'associacion *Au fil de la Trame* de publicar lors òbras recebudas dins un recuèlh o un magazin, sus son siti Internet e las rets socialas,

- renóncian a lors dreches d'autor.a per la publicacion de lors òbras (aquestas seràn pas tornadas a las / los autor.a.s).

Cada participant.a deurà assegurar l'originalitat de sa poësia, inedicha e liura de dreches.

Una revirada francesa serà junta als poèmas en occitan.

Totes los poèmas seràn presentats sens signatura ni marca distintiva.

Caldrà precisar en naut a drecha del document un còdi caupent la categoria e 3 letras seguidas de 3 chifras (ex : T3AFT777).

Aqueste còdi serà portat sus una envelopa pegada (pels mandadisses postals) caupent una ficha que precisarà : còdi (ex :T3AFT 777), títol de l'òbra, nom, pichòt nom, adreça maile.

Pels menors, caldrà presentar una autorizacion dels parents.

Los tèxtes seràn dactilografats e deuràn seguir las règlas seguentas : un títol, 46 vèrses o 46 linhas al mai.

3 prèmis per cada categoria. Los poèmas premiats seràn publicats dins lo magazin *Le Bellimontain*.

La data de remesa dels prèmis serà comunicada mai tard.

Las òbras e las fichas d'identificacion deuràn èstre mandadas a las adreças seguentas :

- per corrièr postal : Associacion *Fil de la Trame*
Le Catalat Belmont / Beaumont de Peiregòrd
24440 Beaumontois en Périgord

- per maile : aufildelatrame@gmail.com
(fichièr format WORD)

Vocabulari : dobèrt = ouvert

tre ara = dès maintenant

un dròlle = un enfant

lo léser = le loisir

recebut = reçu

una ret = un réseau

un drech = droit = un droit

tornar = renvoyer

deurà = futur de *dever* / *deure* = devoir

assegurar = assurer, garantir

liure = libre

una revirada = une traduction

caldrà = futur de *cal* = il faut

caupent = contenant

seguit = part.passé de *seguir* / *sègre* = suivre

pegar = (ici) cacheter

un mandadís = un envoi

un títol = un titre

premiar = récompenser

Belmont de Peiregòrd

ANTOLOGIA PERMANENTA

La guèrra flamba al luènh jos lo ridèl del jorn
e la filha enrogís d'aimar qual li perdona.
Son còr totjorn tròp nòu son còr totjorn alabre
greument va reculhir çò que la mòrt li balha.

L'endeman per aimar lo present per morir
es ora de culhir tot l'espèr de sas labras.
L'endeman per morir lo present per aimar
mas l'aura a pus cap d'ombra e l'escur es tombat.

L'amor tornarà pas qu'a son torn de paraula...

Blancas de candetat sense fin miraclosas
sas cuèissas van istar doçament luminosas
dins aquela èrba palla ont la sason s'escond
jos la pòussa color de sautarèlas grisas.

La filha de la guèrra

Ni l'espèr ni l'amor pòdon pas t'ordejar.
Sorises a la paur a l'aiga lavarèla
e ton regard causit a tant de paciència
que se daissa somiar per totes las folors.

Un vel de gaug tant val com un vel de lagremas
per tos uèlhs que repinta al grat de l'ància nòstra
lo lent desfaciament a l'horizont de mòrt
dels jorns que demenam e dels sers que nos menan.

Cap a tant de solelhs te sentisses etèrna
de recebre al coret de ta carn enfrenida
com un sorne lorditge al cròs de la tor blanca
l'error del nòstre esfis cremant a reire - jorn.

Renat / René Nelli (1906 - 1982)

Recuèlh *Arma de vertat* (1952)

Seccion 1 : *Cronica de las nívols poèmas X e XII*

publicats tornar dins *Òbra Poètica occitana p.35 e 37*

Edicions de l'IEO colleccion *Messatges* (1981)

Renat Nelli

Vocabulari : jos = sous - lo ridèl = le rideau
enrogir = rougir - nòu = neuf - alabre = ardent
greument = fortement - balhar = donner

la labra = la lèvre - l'aura = le vent
a pus cap = n'a plus
l'escur = l'obscur, l'obscurité

tornar = revenir
la candetat = la blancheur
miraclós = miraculeux
istar = estar = rester - ont = où
s'escondre = se cacher - la pòussa = la poussière

Vocabulari : ordejar = souiller
lavarèl = qui lave - gausir = (ici) user
daissar = laisser - somiar = rêver
la folor = la folie

un vel = un voile - una lagrema = une larme
repintar = repeindre - al grat = au gré
l'ància = l'angoisse - desfaciar = défigurer
demenar = mener - lo ser = le soir

cap a = (ici) face à - recebre = recevoir
lo coret = le fond du cœur - frenir = fremir = frémir
sorne = sombre - un lorditge = un vertige
un cròs = un creux - l'esfis = le désir
cremar = brûler - reire - jorn = contre - jour

l'arma = l'âme
una nívól = un nuage
tornar = à nouveau

d'Emile Philip, Conte de Nadal (dialècte Occitan lengadocian)

Lo 'conte' çai-jos es vertadièr. Despuèi quauquas annadas ajudavi un paure diable, un barrutlaire que passava sa vida sus la rota. Un jorn me demandèt d'escriure per el son trimadís e o faguèri. E me contèt l'istòria que s'èc.

Siam a la velha de Nadal de l'an 2000. La nèu tombava espessa dins lo país. Miquèl — èra son pichot nom — cercava un refugi cò Emmaüs endacòm, vèrs *Tarare* dins lo Ròse. La nèu tombava e pas de bròda. Se fasiá nuèch e Miquèl avançava a pro pena sus la rota entre dos vilajòts en direccion de *Tarare*. Una autò s'arrèsta e lo pren. Èra acostumat de l'auto estòp e me'n contèt mai d'una sus aquel biais de se desplaçar. Brèu, la nèu rajava del cèl de mai en mai espessa e la veitura aviá de mal a far endavant. Quauquas paraulas sus lo temps e sus lo luòc de destinacion ambe lo menaire que li diguèt seriós :

— Vos aconselhi de pas vos alunhar de tròp que ne pòt tornar un mètre dins la nuèch.

A un caireforc, un pauc en defòra del vilatge, lo conductor lo laissèt qu'èra arribat a son ostal.

Miquèl lo mercejèt, atrapèt sa biaça e reprenguèt la rota en direccion de *Tarare*. La nèu tombava totjorn e pegava a sas calçaduras que devenián de mai en mai pesugas. Avançava ambé pena, el, que n'aviá vistas d'autras e qu'èra encara dins la fòrça de l'atge. Un brieu puèi, arredut e descoratjat Miquèl decidís de s'arrestar. A man drècha un camin. Pausa sa biaça e comença a plantar sa tenda al pè d'una sapina.

Aviá granda abitud de o far, qual que siá lo temps e quina que siá l'ora. M'aviá explicat que saupre plantar sa tenda èra lo primièr dels sabers d'un barrutlaire... una question de subrevida.

Abans de se jaire, fa dos passes e agacha a través las brancas de la sapina que tocavan gaireben pel sòl. A cent mètres, lo lum d'un ostal. Miquèl dintra dins sa jaça e s'apresta a durmir. Pas pus lèu al jaç un chin japèt dos o tres còps e puèi pas res.

Las, coma se pensa, Miquèl s'entredormís.

Un brieu après, una man sus son espatla e que lo bolega sens esgard. Una lutz cruda l'eissorba.

— Vos papiers SVP ? Et que faites-vous là avec un temps pareil... et puis c'est un chemin privatif.

Alertats per lo chin, los vesins avián avisat los gendarmas.

Miquèl presentèt sos papièrs e diguèt que voliá rejonher un abric d'Emmaüs a *Tarare* mas que lo temps l'aviá constrench a jaire aquí. Una parladissa a part dels gendarmas e fin finala acceptan de lo laisser passar la nuèch sus plaça.

— Demain, rejoignez sans faute votre centre Emmaüs, nous prévenons les propriétaires.

Miquèl, solatjat, s'endormís subte. A pena dètz minutas se passan e encara un còp, lo lum dels gendarmas lo desrevelha. Miquèl leva la tèsta e reconeis los òmes en unifòrm.

— Tenez, prenez ça, vous aurez moins froid.

E los gendarmas li balhan una cobèrta de subrevida.

Miquèl eissordat, merceja, un pauc geinat, e ensaja de trobar lo sòm. E òc, sèm la nuèch de Nadal e tot pòt arribar.

Tirat de *La route ou ma vie de SDF* : Emile Philip ; Istòria vertadièra

Vocabulari :

Nadal = Noël - vertadièr = véridique
ajudavi = 1ère pers. imparfait de *ajudar* =
aider - un barrutlaire = un vagabond
un trimadís = une marche fatigante
faguèri = prêt. de *far* = faire
s'èc = il suit - la nèu = la neige
cercar = chercher - cò de = chez
endacòm = quelque part
lo Ròse = le Rhône (fleuve, département)
la bròda = la paresse
a pro pena = à grand'peine
un vilatjòt = un petit village
un biais = une façon - far endavant =
avancer - lo menaire = le conducteur

un caireforc = un carrefour
una biaça = une besace
pegar = coller
las calçaduras = les chaussures
pesuc = lourd
arredut = épuisé
saupre = saber = savoir
la subrevida = la survie

se jaire = se coucher
agachar = agaitar = regarder
la jaça = lo jaç = le gîte
bolegar = secouer
crut, cruda = cru, crue
eissorbar = aveugler

constrench = contraint
una parladissa = une discussion

una cobèrta = une couverture
eissordat = abasourdi
pòt = peut
istòria = histoire
vertadièr = véritable, authentique

Del costat de las associacions amigas

La **Felibrejada annala de Cèus / Sceaux** (Nauts - de - Seina) se tendrà del 23 al 25 de Junh. Lo programa detalhat serà comunicat mai tard : servatz la data !

Vocabulari : annal = annuel - naut = haut
servar = réserver

Cors d'occitan a París – Ciutat **APER'ÒC**

se debanan cada dimars, de 18h30 a 20h30,
en visio-conferéncias
exclusivament en genièr, febrèr e març de 2024
amb lo ligam <https://meet.jit.si/aperoc>

Per prene contacte : www.occitanparis.com
maile : lucanni@wanadoo.fr e liliane.zand@sfr.fr

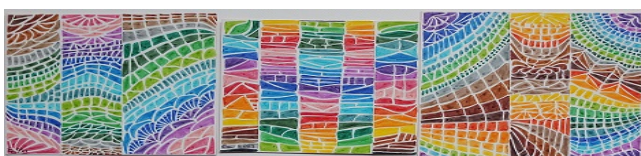
Vocabulari : dimars, dimarç = mardi

ADESION al Club Occitan per 2023

L'escotisson es de 10€ per una persona e 15€ per un coble. Cal mandar lo chèc al clavaire :
Joan-Maria Bou, 20 rue de Conflans
94220 Charenton-le-Pont
amb
nom :
pichon nom :
adreça :
adreça maile :

Un còp per trimèstre (a quicòm prèp)
recebètz per la Tela nòstre bulletin **La Beluga**.
Mercés de tot còr per vòstre interès e vòstras remarças.
Se volètz recebre pas pus nòstre bulletin,
basta nos o dire a l'adreça cluboc.noisy@gmail.com

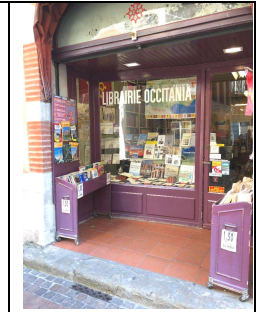
Vocabulari : a quicòm prèp = à peu près
la Tela = la Toile, Internet - basta = il suffit de

Ajudatz las librariás occitanas

A Tolosa, la librariá **Occitania** prepausa sus plaça e per correspondéncia, un fons occitan fòrça ric.

Catalòg sus demanda :
librocc31@aol.com - Facebook
Librerie occitane
46 carrièra del Taure/rue du Taur
31000 Tolosa
tel 05 61 21 49 00
Per las comandas : 05 63 67 31 78
(del diluns al dissabte
10-12 / 14 - 18 oras)

A Lemòtges, la **Librariá Occitana**, veirina de l'IEO (Institut d'Estudis Occitans del Lemosin) prepausa dempuèi 1984 libres, musica, DVD occitans. Es tanben un lòc de rencontres e d'animacion. Catalòg en linha, comandas de passar sus libraria-occitana.org - tel 05 55 32 06 44

PUBLICITATS

L'occitan sul net

	television occitana www.octele.com
---	--

e

1840 camin de Campanier - 30900 Nimes tel : 06 11 35 49 13 te.ve.oc30@gmail.com www.teveoc.com

<i>La Tuta d'òc</i> , librariá de l'IEO 31 per tot trobar sus la cultura occitana : libres, CD, DVD, accessòris... La Tuta es dubèrta del dimars al dissabte 11h - 14h e 15h - 19h - <i>Ostal d'Occitània</i> 11 carrièra Malcosinat - 31000 Tolosa tel : 05 61 12 30 53 - metrò e parcatge Esquirlò maile/corric : latutadoc@ieo31.com Site : www.latutadoc.com
--

Lo mensual provençal d'informacion bilingüe <i>Aquò d'Aquí</i> Abonament per una annada : 29 euròs Estrangièr : 37 euròs per chèc de mandar a Pascaline Barthélémy 20 baloard Bonniot - 13012 Marselha Maile : aquodaqui@laposte.net Podètz visitar lo site Internet d' Aquò d'Aquí sus : http://www.aquodaqui.info i trobatz articles de legir, entrevistas d'escotar, films de veire, e una letra setmaniera per multiplicar l'informacion e afortir lo debat.

Revista Cascalhs
de l'associacion *Parlars d'aici*
97 rue du Royal 30410 Meyrannes
Informacions, jòcs e subretot poèmas
e novèlas en lenga nòstra

Abonament per una annada 15 euròs.
Contacte : cani7@orange.fr e tel 04 66 24 19 88
Site : parlars-d-aici.dreamwidth.org
e radiò : radiò16 tabò per la lenga

L'Ostal del Libre d'Orlhac (Aurillac)

l'Ostal del Telh (Pôle occitan),
1 rue Jean Moulin 15000 AURILLAC
tel : 04 71 43 33 69 / 07 69 19 93 03
maile : contact@decouvertes-occitanes.fr
<http://www.decouvertes-occitanes.fr>

L'espaci occitan de Gap

21 carrièra de l'Imprimariá / rue de l'Imprimerie
05000 GAP, present dempuèi mai de vint ans a Gap,
prepausa, per la venda per correspondéncia, un catalòg
fòrça ric de produches culturals occitans :
libres, CD, DVD, bandièras, etc...
Botiga en linha : www.espaci-occitan.com
info@espaci-occitan.com

<u>Vocabulari</u> : lo produch = le produit la bandièra = le drapeau
--

***Per Nadal e l'An novèl,
qual que siá lo temps,
pensatz de far present
de que legir, escotar, gaitar en occitan !***

<u>Vocabulari</u> : gaitar = agachar = regarder
--